

ρίαν, καὶ θὰ ὑμνήσῃ ἀρελεῖς ἀλλ' ἐνθουσιαστικὰς εἰκόνας βίου, τοῦ ὁποῖου ἡ ἀγνότης τῶν ἡθῶν ἀμιλλᾶται πρὸς τὴν σφοδρότητα καὶ τὸ ἀνεξάλειπτον τῶν παθῶν.

Ἡ ἀφύπνωσης τῆς ὅλης Πελοποννήσου πρὸς τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ ἡ ἀποτίναξις τοῦ ζυγοῦ τῆς δουλείας παριστῶσι συγκινητικώτατον δράμα ἐκπολιτιστικῆς προόδου τῶν νεωτέρων χρόνων· ἀλλ' ἡ ὑπὸ τῶν Μανιατῶν ἐν τοῖς βράχοις αὐτοῖς Ἰδρυσις ἀσθέστου ἐστίας ἐλευθερίας εἶνε θαυμαστὸν μάθημα διδάσκον πῶς λαὸς τις δύναται νὰ ζῇ ἀνεξάρτητος ἀναγνωρίζων ὅτι ἡ ἐλευθερία εἶνε ἡ μόνη ἀρετὴ ἡ διακρίνουσα κατ' ἐξοχὴν τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν.

Τὸ πλοῖον ἐμποδιζόμενον ὑπὸ τῆς νυκτερινῆς δίνης βραδέως διέσχιζε τὰ ἀνθιστάμενα κύματα, μόλις δὲ κατὰ τὴν αὐγὴν κατάρθωσε νὰ παρακάμψῃ τὸ ἀκρωτήριον τοῦ Γερηνία, ὅτε ἡ κατάστασις τοῦ καιροῦ εἶχε πραϋνθῇ, καὶ προῦχώρει ταχύτερον παραπλέον τὰς βραχώδεις ἀκτὰς τῆς Μάνης. Πρὸς τὸ βάθος γωνίας σχηματιζομένης ὑπὸ τοῦ ἀνωθεν προεξέχοντος Γερηνία καὶ ἀριστερόθεν ὑπὸ τῆς εὐθυτάτης ὑπωρείας τῆς μακρᾶς σειρᾶς τοῦ ὄρους Ταυγέτου, κεῖται ἡ πρώτη ἀπαντώσα μανιατικὴ κωμόπολις Καρδαμύλη. Τὸ πλοῖον διήρχετο ὀλίγον ἀπωτέρω, οὕτω δ' ἦτο δύσκολον νὰ διακρίνῃ τις καλῶς τὴν σμικρὰν ταύτην πόλιν πεφημισμένην διὰ τὴν ἀρίστην ἐλαιοπαραγωγὴν τῆς· διέβλεπεν ὅμως εὐχερῶς μεταξὺ τῶν ὡσεὶ ἀπειλητικῶς ὑψουμένων ἀποτόμων ὁρέων τὸν εὐθαλέστατον ἐλαιῶνα, βεβαίως ἐκεῖ φυτευθέντα πρὸς μικρὰν ἀναψυχὴν τοῦ παραπλέοντος τὰς ἀπορρώγας αὐτὰς ἀκτὰς, καὶ τὰς πυργωτὰς οἰκίας, προάγγελον τῆς μετὰ μικρὸν μελλούσης νὰ ἐξελιχθῇ ἀσυνήθους θέας πολυχινίων καὶ μενομερῶν συγκεντρώσεων πύργων, τῶν ὁποίων ἡ ἐξωτερικὴ ἀγριότης ἀμιλλᾶται πρὸς τὴν ἐνδον πτωχείαν, ἐνῷ οἱ ἐν αὐτοῖς κατοικοῦντες ἐμφορῶνται συναισθήματος ἀφειδοῦς ξενίας διακρινομένης ἐν ὀλίγοις λαοῖς.

Περὶ τὴν μεσημβρίαν τὸ πλοῖον προσωρμίσθη ἐν τῷ ὄρμῳ ἐτέρου πολυχινίου τῆς Ἀρεουπόλεως, ἐνθα ἡ ἐμφάνισις τῶν Μανιατῶν ἐκπλήσσει τὸν παρατηρητὴν, μάλιστα μὴ ἔχοντα ἄλλο τι νὰ περιεργασθῇ. Ὑψηλότατοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μελανόχρωτες ἄνδρες σπινθηροβολοῦντας ἔχοντες ὀφθαλμοὺς καὶ φέροντες πυκνοτάτην κόμην μετὰ μακρᾶς γενειάδος καὶ ἀπειλητικωτάτου μύστακος, ὁμοιάζον πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους τοὺς ὁποίους ἡ φαντασία διαμορφοῖ ὅτε ἐν τῷ τρόμῳ ἀπαισίου ἐγκλήματος θέλει νὰ δημιουργήσῃ τὸν ἄγνωστον κακοῦργον, ὃς ἐξ ἀποκρύφων καὶ σκοτεινοτάτων καταγωγῶν αἵφνης ἐξελθὼν, ἅμα ἐμφανισθεὶς ἐνέσπειρε τὴν φρίκην τοῖς φιλησυχίαις πολίταις. Ἐν τούτοις οἱ τὴν μορφήν δυσθέατοι οὗτοι, ἅμα ἀνοίγοντες τὸ στόμα, ὅπως διερμηνεύσωσι τὴν ιδέαν τῶν ἐμπνέουσιν τὴν πίστιν, τὸ θάρρος, ἴσως δὲ ἡ φιλία μόνον ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν ἐπανευρίσκει τὴν ἀπολεσθεῖσαν ἐστίαν τῆς. Τούναντίον, ἕτεροι μικροὶ τὸ ἀνάστημα, ταπεινοὶ τὸ ὕψος, τὴν φυσιογνωμίαν δειλοί, μὴ ἐκφράζοντες διὰ τῆς ἐμφανισέως τῶν ἢ τὴν παντελῇ κοσμικὴν ἄγνοιαν, ἐνδεῆ ὄντα ἀ-

κατάλληλα πιθανὸν πρὸς πᾶσαν ἐνέργειαν, μὴ φέροντα ψυχὴν ἢ καρδίαν ζωπυρουμένας ὑφ' ὁποῖου δῆποτε πόθου, ἀπλῆς θελήσεως ἢ ἐμφορουμένην λογισμοῦ τινος, ἀνθρώποι, οἱ ὁποῖοι ἴσως θὰ ἀγνοῶσι νὰ διακοινώσωσι τι περὶ τῆς ὑπάρξεώς των, οὗτοι ἐν τούτοις εἶνε οἱ γινώσκοντες κάλλιον παντὸς ἐτέρου νὰ ἐκτιμῶσι τὴν πρὸς αὐτοὺς ἐπενεχθεῖσαν παραμικρὰν προσβολήν, ἐν σιγῇ δὲ ἄχρι τελευταίας ζωῆς, νὰ τηρῶσιν ἀδιάγραπτον μνήμην ἐκδικήσεως, τὴν ὁποίαν δέον ἡμέραν τινὰ νὰ ἐκζητήσωσιν, οὐδεμίαν ἄλλην ἡδονὴν αἰσθανόμενοι μέχρι τῆς ἐπιτεύξεως ταύτης. Ἡ μνησικακία ἡ ἐκδικητικὴ παραδιδόμενη ὡς ἱερὰ παρακαταθήκη ἀπὸ γενεᾶς εἰς ἄλλην, ὅπως ποτ' ἂν, πραγματωθῇ διὰ πάσης θυσίας, εἶνε τὰ χαρακτηριστικώτερα συναισθήματα ἐν τοῖς ἀνθρώποις αὐτοῖς· καὶ ὅμως ἐκεῖ ἐνθα τὸ ἀπηνές ἀνήγειρεν εὐσταθέστατον τὸ ἀπειλητικὸν ἐμβλημα τοῦ, ἡ συμπάθεια, ἡ ἀφοσίωσις ἀνεπιδεικτὶ ἐμφωλεύουσιν ἐπιμελῶς ἐκκολαπτουσαι τὴν ἀνεκτίμητον ἀρετὴν τῆς εὐγνωμοσύνης, εὐγνωμοσύνης ἀπονεμομένης καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν τοσοῦτον τυχαίαν ὅσον καὶ σμικρὰν προσφορὰν. Παρὰ τῇ συνδυασμῷ αὐτῷ ἀντικειμένων συναισθημάτων, ὁ πρὸς τὰς γυναῖκας σεβασμὸς εἶνε λίαν ἀξιοπαρατήρητος ἐν ταῖς σκαιαῖς ταύταις χώραις, ἐν αἷς βεβαίως ἠθελεῖ τις πιστεῦσαι ὅτι ὁ ἔρως, λεπτὸν ἀνθύλλιον, οὐδαμοῦ δύναται νὰ εὕρῃ τὴν δεομένην ἐλαφρὰν γῆν ὅπως ἀναφύηται, καὶ τὴν πυκνὴν σκιὰν ὅπως εὖσομον ἀναθάλλῃ. Ὁ πρὸς τὰς γυναῖκας σεβασμὸς ἐμπνεόμενος ὑπὸ συναισθήματος γενναίας αὐταπαρνήσεως ὑπερβαίνει τὴν λεπτότητα τῆς ἰδανικότητος, ἣν οἱ ῥωμαντικοὶ πολλάκις ἀνύψωσαν εἰς τὸ κατακόρυφον· καθόσον ἐάν οὗτοι ἐξ ἐσχάτης ἀδυναμίας ἐξαντλούμενοι δὲν ἐτόλμησαν νὰ ἐνοχλήσωσι τὴν γυναῖκα, ἐκείνοι τούναντίον μεγαλυνόμενοι ὑπ' ἀκαταβλήτου δυνάμεως προσπαθοῦσιν ὅπως προφυλάξωσιν αὐτὴν καὶ ἐκ τῆς ἐλαχίστης ὑποψίας.

(Ἀκολουθεῖ).

ΡΕΜΒΩΔΙΑ

Προσφιλὴς λαμπρὰ Σελήνη
Πές μου μ' ἀγαπᾷ ἐκείνη
Ὡς ἐγὼ τὴν ἀγαπῶ;

Σὺ γνωρίζεις, πόσον κλαίω
Πόσον πάσχω, πόσον καίω
Δι' αὐτήν, πλὴν σιωπῶ.

Ὅπως σύ, μονήρης τρέχω
Καὶ τὴν γῆν μὲ δάκρυ βρέχω
Καὶ θρηνῶ νυχθημερόν.

Πλὴν τὸ χεῖλός μου δὲν λέγει
Ποῖον αἶσθημα μὲ φλέγει
Ὡς κρατῇρ τόσον καιρόν.

ὦ! ποτὲ οὐδὲν θὰ εἶπω
Καὶ ἄς μὲ μαράνῃ ἡ λύπη
Θὰ τὴν ἀγαπῶ σιγῶν.